

טיפול פוריות והפרייה חוץ-גופית

בשבת ויום טוב¹

פרופ' אברהם סופר אברהם

א. אשה אשר צריכה לקחת תרופות במשך כמה ימים רצופים לאפשר לה להיכנס להריון, או למנוע הריון (ע"פ היתר ממורה הוראה מוסמך), מותר לה לעשות כן מבלי להפסיק בשבת².

אם היא מקבלת זריקות Progesterone יום יום, יכולה לקבל את הזריקה של שבת במוצאי שבת ואין היתר לחלל את השבת כדי לקבל את הזריקה בשבת. אך אם חל יום טוב ביום ששי או ביום ראשון, וכל שכן אם שני ימי ראש השנה (או שני ימים טובים בחו"ל) סמוכים לשבת, יכולה לבקש מהרופא לשנות את הטיפול כדי שתקבל פרוגסטרון בזריקות עם טווח פעולה ארוך (Depot), כך שתקבל זריקה פעמיים בשבוע בלבד³.

ב. אין להתחיל השראת לידה ("זירוז") בערב שבת כדי שהלידה תהיה בשבת, וה"ה שאין לעשות זאת בשבת, אלא אם כן יש חשש סכנה ליולדת או לעובר⁴. מצד שני, כשיש סיבה רפואית, מותר לסייע ליולדת לקצר את משך הלידה (אוגמנטציה) אפילו בשבת.

ג. אשה שמקבלת טיפול כדי שתיכנס להריון והתפתח סיבוך של גירוי יתר שחלתי (OHSS) שעלול לסכן את חייה, מותר לחלל עליה את השבת גם באיסורי תורה, ולעשות כל מה שצריך.

1. מאמר זה נמסר לעיון לידי מו"ר הגר"י נויבייט שליט"א מחבר "שמירת שבת כהלכתה", וקיבל את הסכמתו.

2. שמירת שבת כהלכתה פל"ד סע' יט.

3. מבחינה רפואית אין הבדל עקרוני בין סוגים שונים של תמיכות פרוגסטיביביות מקובלות, ובלבד שתישמר רמה הורמונלית תקינה שתבטיח התפכחות מתאימה של רירית הרחם. ראה במאמרם של ד"ר א. לוין וד"ר ע. ספרן, אסיא נה, עמ' 33-34; להלן עמ' 52-83. -- העורך.

4. שמירת שבת כהלכתה פרק ל"ב הערה צח.

- ד. אין לחלל את השבת כדי לעשות שום פעולה להצלחת הביצית (הנמצאת מחוץ לגוף האשה) לפני או אחרי הפריה חוץ-גופית (IVF), אפילו אם כתוצאה מכך האשה תצטרך לעבור מחזור נוסף של טיפול.⁵
- ה. וכן אשה שמקבלת תרופות כדי להשרות גירוי יתר שחלתי מבוקר כהכנה לטיפול בהפריה חוץ-גופית (IVF), והסתבכה בגירוי יתר שחלתי (OHSS) שעלול לסכן את חייה, מותר לטפל בה ע"י דיקור ושאיבת זקיקים תוך כדי חילול שבת, אך אין לבצע שום פעולה נוספת כדי להפרותם בשבת או לשמרם, אם פעולה זו כרוכה בחילול שבת או יום טוב.⁶

מקור: ספר אס"א ט', עמ' 139, 2003

5. ראה שו"ת שבט הלוי ח"ה ס" מז, מובא בנשמת אברהם כרך ג חאהע"ז סי א ס"ק 3 (עמ' טו).
6. שמעתי ממר"ר הגר"י נויבירט שליט"א.